BG

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 16 февруари 2009 година

по искане на Министерство на правосъдието на Република България

относно законопроект за допълнение на Закона за администрацията

(CON/2009/13)

Въведение и правно основание

На 19 януари 2009 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от Министъра на правосъдието на България за становище относно законопроект за допълнение на Закона за администрацията и за изменение *inter alia* на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси (наричан по-долу „Закон за конфликт на интереси“)[1] и на Закона за Българската народна банка (наричан по-долу „Закон за БНБ“)[2] (наричан по-долу „законопроекта“).

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 105, параграф 4 от Договора за създаване на Европейската общност и третото тире на член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО на Съвета от 29 юни 1998 г. за консултирането на националните власти с Европейската централна банка по отношение на проектите за законодателни разпоредби[3], тъй като законопроектът се отнася до Българската народна банка (БНБ). Управителният съвет прие настоящото становище съгласно изречение първо на член 17.5 от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

1. Цел на законопроекта

1.1 Законопроектът допълва Закона за администрацията и привежда в съответствие цялото относимо българско законодателство със Закона за конфликт на интереси. Във връзка с последното законопроектът изменя *inter alia* Закона за БНБ като i) въвежда допълнителни критерии за избираемост на член на Управителния съвет на БНБ, и ii) установява подробности относно компетентния орган, на който се предоставя информация по член 12, точки от 1 до 4 от Закона за конфликт на интереси.

1.2 Съгласно разпоредбите на законопроекта за изменение на Закона за конфликт на интереси, управителят, подуправителите и членовете на Управителния съвет на БНБ са освободени от забраната да сключват трудови или други договори с определени търговски дружества или кооперации, да бъдат съдружници или да притежават дялове или акции, да действат като

1 Публикуван в Държавен вестник, брой 94 от 31.10.2008 г. (в сила от 1.1.2009 г.).

2 Публикуван в Държавен вестник, брой 46 от 10.6.1997 г.

3 ОВ L 189, 3.7.1998 г., стр. 42.

управители или членове на орган на управление или контрол в такива търговски дружества или кооперации за срок от една година след мандата им[4].

2. Общи забележки

2.1 ЕЦБ приветства усилията на българските власти да приведат в съответствие Закона за БНБ и Закона за конфликт на интереси с Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка (наричан по-долу „Устав на ЕСЦБ“) и със заключенията, съдържащи се в Доклада за сближаване на ЕЦБ от май 2008 г[5].

2.2 Важно е обаче да се отбележи, че българските власти не са изпълнили задължението си за консултация с ЕЦБ преди приемането на Закона за конфликт на интереси на 16 октомври 2008 г. ЕЦБ е следвало да бъде консултирана относно Закона за конфликт на интереси, тъй като той установява допълнителни основания за освобождаване на членовете на Управителния съвет на БНБ и поради това ясно попада в обхвата на третото тире на член 2, параграф 1 от Решение 98/415/ЕО, тъй като се отнася до националните централни банки, което е изрично посочено сред областите на компетентност на ЕЦБ.

3. Специфични забележки

Закон за конфликт на интереси

3.1 Законът за конфликт на интереси съдържа определение за „конфликт на интереси“ и урежда предотвратяването и разкриването на конфликт на интереси на лица, заемащи публични длъжности. Той въвежда също процедура за установяване наличието на конфликт на интереси и последиците, породени от такива ситуации. Съгласно Закона за конфликт на интереси неспазването на неговите разпоредби и фактът, че съществува конфликт на интереси са достатъчно основание за освобождаване и могат до доведат до прекратяване на назначението/мандата на засегнатото лице. Съгласно член 3, точка 13 от Закона за конфликт на интереси, управителят подуправителите и членовете на Управителния съвет на БНБ попадат в определението за лица, заемащи публични длъжности. По този начин Законът за конфликт на интереси определя допълнителни основания за тяхното освобождаване, наред с двете основания, съдържащи се в Устава на ЕСЦБ.

3.2 Управителите и другите членове на органите за вземане на решения на НЦБ, които участват при изпълнението на свързани с ЕСЦБ задачи, не могат да бъдат освобождавани на други основания, различни от посочените в член 14.2 от Устава на ЕСЦБ[6]. Законопроектът не

---

4 Виж § 47 от законопроекта, предвиждащ изменение на член 21, алинея 1 от Закона за конфликт на интереси.

5 Намиращ се на уебсайта на ЕЦБ www.ecb.europa.eu.

6 Виж Доклада за сближаване на ЕЦБ от май 2008 г., стр. 21, който определя, че „Устройствените закони на НЦБ следва да гарантират, че управителите не могат да бъдат освобождавани от длъжност на други основания освен посочените в чл. 14.2 от Устава. Това изискване има за цел да възпрепятства органите, участващи при назначаването на управителя, особено правителството или парламента, да имат право по своя преценка да освобождават управителя. Устройствените закони на НЦБ следва или да включват основания за освобождаване,

отстранява тези допълнителни основания за освобождаване. Поради това Законът за конфликт на интереси продължава да е в несъответствие с изискванията на Устава на ЕСЦБ и на Договора относно независимостта на централната банка. ЕЦБ призовава българските власти да приведат в пълно съответствие разпоредбата на член 33, алинея 1 от Закона за конфликт на интереси с член 14.2 от Устава на ЕСЦБ.

Закон за БНБ

3.3 Предложеното изменение на член 11, алинея 4 от Закона за БНБ установява допълнителни критерии за избираемост по отношение на назначаването и избора на членовете на Управителния съвет на БНБ. По-специално, за член на Управителния съвет на БНБ не може да се назначи или избере лице, ако към момента на назначаването или избора му, то i) се занимава с търговска дейност под каквато и да е правна форма или действа като управител, прокурист, ликвидатор, синдик или член на орган на управление или контрол на търговско дружество или кооперация[7], или е ii) съпруг или съпруга или се намира във фактическо съжителство, роднина по права линия, съребрена линия до четвърта степен включително, или по сватовство до втора степен включително с друг член на Управителния съвет на БНБ[8].

3.4 ЕЦБ отбелязва, че първото основание за освобождаване, съгласно член 14.2 от Устава на ЕСЦБ посочва, че управител може да бъде освободен от длъжност само ако той повече не отговаря на изискванията, които са необходими за изпълнението на неговите задължения. ЕЦБ признава, че държавите-членки са свободни да определят условията, необходими за назначаването на членовете на Управителния съвет на НЦБ. Обаче член 14, алинея 1 от Закона за БНБ, който урежда основанията за освобождаване на назначени или избрани членове на Управителния съвет на БНБ, съдържа допълнителни основания за освобождаване наред с тези в член 14.2 от Устава на ЕСЦБ като препраща към условията за назначаване и избор, посочени в член 11, алинея 4 от Закона за БНБ[9]. Поради това член 14, алинея 1 от Закона за БНБ следва да бъде изцяло съгласуван с редакцията на член 14.2 от Устава на ЕСЦБ.

съвместими със залегналите в чл. 14.2 от Устава, или да не упоменават основания за освобождаване (тъй като чл. 14.2 е пряко приложим)."

7 Виж точка 1 от § 13 от законопроекта, предлагаща добавяне на точка 4 в член 11, алинея 4 от Закона за БНБ.

8 Виж точка 1 от § 13 от законопроекта, предлагаща добавяне на точка 5 в член 11, алинея 4 от Закона за БНБ.

9 Виж Доклада за сближаване на ЕЦБ от май 2008 г., стр. 99, параграф 3.2 от Становище CON/2008/73 на ЕЦБ от 21 ноември 2008 г. по искане на Българска народна банка относно проектозакон за изменение на Закона за Българската народна банка и параграф 3.2.1 от Становище CON/2008/21 на ЕЦБ от 21 май 2008 г. по искане на Česká národní banka относно проектозакон за Česká národní banka.

Настоящото становище ще бъде публикувано на уебсайта на ЕЦБ.

Съставено във Франкфурт на Майн на 16 февруари 2009 година.

[подпис]

Председател на ЕЦБ

Jean-Claude TRICHET